

JEGYZŐKÖNYV

Készült a Hajdúhadház Város Önkormányzata képviselő-testületének 2020. október 15-én de. 9 órakor a Városháza dísztermében megtartott közmeghallgatásról.

Jelen voltak: Képviselő-testület tagjai a jelenléti ív szerint
dr. Kiss Katalin jegyző
polgármesteri hivatal irodavezetői
intézmények vezetői
Kazsuk István Hajdúvitéz Nonprofit Kft. ügyvezetője
Farkas Gábor r. alezredes
lakosság részéről kb. 10 fő
Makrainé Kontrás Melinda jegyzőkönyvvezető

Csáfordi Dénes köszöntötte a megjelenteket, az ülést megnyitotta. A jelenléti ív alapján megállapította, hogy Dr. Koós László (igazolt), és Hortó József (igazolt) képviselők nincsenek jelen, a képviselő-testület 10 fővel határozatképes. A napirendre a meghívó szerint tett javaslatot, amit a képviselő-testület – egyéb módosítás, kiegészítés hiányában - 10 igen szavazattal – határozathozatal nélkül – az alábbi szerint fogadott el:

1./ Beszámoló a 2020-as évben végzett munkáról.

Fejlesztési tervek és elképzelések.

Előadó: Csáfordi Dénes polgármester

1./ Beszámoló a 2020-as évben végzett munkáról.

Fejlesztési tervek és elképzelések.

Előadó: Csáfordi Dénes polgármester

Csáfordi Dénes megtartotta beszámolóját, melyet kivetítőn is nyomon követhettek a jelenlévők. A jegyzőkönyvhöz mellékelte diákhoz az alábbi kiegészítéseket tette:

Elmondhatják, a város életében eltelt 10 év, amely egy egységként kezelhető tíz olyan év, amikor a város fejlődött, épült, és egyre inkább kijelenthetik azt, hogy Hajdúhadház épül, a település fejlődik. Fontos, hogy emellett érzékelik, hogy a befektetési kedv a hajdúhadházi, és a nem hadházi vállalkozók körében is egyre jelentősebb. A fiatalok közössége is, aki itt él, itt született, itt nőtt fel egyre inkább perspektívát lát abban, hogy az otthonteremtést is Hajdúhadházon tegye meg, s azzal is szembesültek az elmúlt két évben, ami nagy öröm volt számukra, hogy más településekről is nagyon sok fiatal és kevésbé fiatal is érkezik Hajdúhadházra. Az elmúlt évek gyakorlata szerint 2010-től napjainkig egybe próbálták kezelni, és bemutatni összesítve a történéseket, de ez a 10 év már annyira hosszú, és annyira eseménydús, hogy erre közmeghallgatás keretében nagyon nehéz vállalkozni. Vannak olyan elképzeléseik, hogy a jövő év folyamán komolyabb kiadványokban, akár könyv formájában megjelentetni, hogy Hajdúhadház élete, a hadházi emberek élete hogyan változott, és mivel gazdagodott az elmúlt 10 évben. Egy nagyon rövid számszerű összesítést jó, ha megnéznék, az természetes, hogy erről beszélnek, hiszen az, hogy egy településnek, az ott élő embereknek milyen a gazdasági helyzete, az nagyjából mindent meghatároz. 2010 előtt a város vagyona kevesebb, mint 5 milliárd forint volt, s most azt mondhatják 2020-ban, hogy most több, mint 10 milliárd forint. Azt is fontos hangsúlyozniuk, hogy jelenleg is 14 projekt fut a városban. Tizennégy pályázati forrásból finanszírozott programon dolgoznak az önkormányzat

dolgozóival, melyek összértéke is 3 milliárd forint fölött van. Ebbe benne van a szennyvíz beruházás, amely magába 2 milliárd forint értékű. A 13 programnál is 1 milliárd forintos pályázaton elnyert támogatási összegről beszélhetnek, ez is nagyon komoly dolog. Amikor odajutnak majd, hogy a szennyvízhálózat építése, a szennyvíztisztító telep fejlesztése befejeződik, és a város tulajdonába kerülnek az új csatornaszakaszok, és minden más, akkor ha számszakilag nézik, akkor a 11 milliárdos vagyon már 12 milliárd lesz. Ezek fontos dolgok, és ha 10 év alatt a város meg tudja duplázni, néhány éven belül, ha odajutnak, hogy megtudja háromszorozni a vagyonát, az nagyon komoly teljesítmény lesz. A hadházi embereknek nagyon komoly teljesítménye. Ha az elmúlt 10 évet megnézik, azt is büszkén tudják kijelenteni, hogy több mint 100 kisebb-nagyobb építőipari beruházást tudtak megvalósítani a városban, és ki meri jelteni, hogy 10 év alatt ez nem kis teljesítmény. És ha megnézik, hogy a város hitelállománya hogyan alakult, akkor azt is láthatják, hogy jelenleg egy 335 millió forint adósságállomány helyett mindössze 51 millió forint a város hitelállománya. Ez egy kezelhető hitelállomány, hiszen a város egy évi költségvetése nagyságrendileg 2-3 milliárd forint között változik évről-évre. Ehhez mérten egy 51 millió forintos adósságállomány, amelyet fokozatosan több év alatt törlesztenek, ez elviselhetetlen terhet egyáltalán nem ró a városra. Nehézségek természetesen vannak, ezzel nem azt akarja mondani, hogy nagyon könnyeden tudják élni az életüket, de egy fegyelmezett gazdálkodással, fegyelmezett pénzügyi tevékenységgel megvalósíthatóak a fejlesztések, működtethető a város. Nem hivatkozva, de határozottan, magabiztosan tudja élni a település az életét. Ezt nem győzi elégszer megköszönni kollegáinak, nem is szólva a képviselő-testületi tagokról, vagy a hivatali, önkormányzati dolgozókról. Hiszen azt, hogy ezt így 10 éven keresztül meg tudták valósítani, ahhoz nem kevés kompromisszum, nem kevés megalkuvás kellett, és nagyon-nagyon sok munka.

Nem gondolták volna, hogy világjárvánnyal fognak szembesülni. Szüleiktől, nagyszüleiktől, hallhattak nagyobb járványról, amikor egy-egy járvány következtében, a jelenlegi helyzethez képest sokkal többen életüket veszítették akár kisgyerekkorban, akár felnőttként, akár idősek, de valahogy arra nem gondoltak, hogy ezt meg is fogják élni. A 2020-as év mindamellett, hogy tudták élni az életüket városi szinten, a fejlesztések, fejlesztési célok megvalósítása tovább folyt, mindenféle munka viszonylag zavartalanul folytatódott a városban. Ennek ellenére anyagiakban sem keveset, munkában attól sokkal többet kellett arra fordítani mindannyiójuknak, hogy a világjárvány idején a város működése viszonylag zavartalan állapotban folyjon. A képeken is jól látszik, hogy fertőtlenítettek, fertőtlenítenek. Az első pillanatban még azt sem tudták mivel állnak szemben, most valamivel többet tudnak erről az egészről. Amint lehetett az első pillanattól – hangsúlyozta, Hajdúhadház a legelső között lépett – megtették mindent. Sok minden bezárt. Beszéltek egy ideig arról, aki teheti, maradjon otthon, aztán beszéltek arról, hogy vigyázzanak egymásra. Nem múlt el a világjárvány, ezek a határozott gondolatok, kérések most is megvannak. Amikor kell maszkot viselnek, amikor lehetőségük van rá nem. Amikor lehet kisebb társaságokkal össze tudnak jönni, de egyre inkább úgy tűnik, hogy az életüknek lesz még egy olyan szakasza, amikor a járvány itt lesz velük, életük meghatározó részét képezi. Bízunk abban amellet, hogy mindent megtesznek itt városi szinten, és azok is, akiknek ez magasabb szinten a dolga, feladata, el tudnak jutni oda, hogy az életük a jelenleginél sokkal könnyebb legyen, és abban a nyugalomban, és békében tudják újra élni, amivel tavaly, tavalyelőtt, és a korábbi évtizedekben éltek. A képen is látható, hogy maszkot kezdtek gyártani, hiszen amikor a járvány elindult, nagyon nehéz volt védőfelszereléseket beszerezni. Kollegáik nagyon ügyesek voltak, és az első pillanattól fertőtlenítőszer is a szükséges mennyiségben rendelkezésre állt. Maszkot nagyon nehéz volt vásárolni, és hiába az első pillanattól megkötötték a szerződéseket, leadták a megrendeléseket, a maszkokra sokat kellett várni. Hogy ne szenvedjenek hiányt, mivel az óvodák is bezártak, óvodai, bölcsődei dolgozók, hajdúhadházi önkéntesek elkezdtek textil maszkokat gyártani,

hogy a hajdúhadházi lakosoknak tudjanak adni. Mindenkinék eljuttattak 2 db mosható textil maszkot. Ezzel át tudtak hidalni egy időszakot, amikor egyrészt nagyon drágán lehetett bármilyen maszkhoz jutni, vagy nem lehetett hozzájutni, és azt nem tudta mindenki megtenni, hogy otthon maradjon. Jó példa volt arra, hogy az óvodák bezárásakor hogyan lehet megoldani, hogy a dolgozók dolgozhassanak, és a gyerekek keze se legyen elengedve az önkormányzat szemszögéből. Nagyon sok játékot kaptak a gyerekek, melyek szintén az óvodában készültek. Ez is azt mutatja, amikor nehézséggel álltak szembe össze tudtak fogni, és ki meri jelenteni, hogy minden egyes helyzetben, amivel szembesültek akkor, megtalálták a megoldást. A veszélyhelyzet bevezetésével egy speciális helyzet volt a döntések meghozása, és a napi működés szempontjából. Ott is vették az akadályokat, bár nem volt egyszerű. Az, hogy milyen nagyságrendekben kellett akkor gondolkodniuk, számszerűsítve 28.700 db maszkot gyártottak, 53 ezer db-ot vásároltak, 45 ezer pár gumikesztyűt és sorolhatnák azokat a dolgokat, amiket be kellett szerezniük. A beszerzések értéke meghaladta a 15 millió forintot. Hajdúhadház nem egy gazdag város. Ebben az időszakban bevételeket is veszítettek, és azért ilyen tartalékokkal nem rendelkezik Hajdúhadház. Hajdúhadház helyi bevételei annak idején, amikor a 2010 utáni időszakokat el kezdték vizsgálni, hogy helyi adó tekintetében hogy állnak, hogyan tudnak gazdálkodni, a lakosok magánszemélyek, és vállalkozók mit tudnak összeadni a közösbe, amiből különböző elképzeléseket a városban meg tudnak valósítani, az nagyon kevés volt. Kb. 150 milliós évi helyi adóbevételel tudtak gazdálkodni. A város a fejlődését mutatja az is, hogy ez a tavalyi évben már 250 millió forint fölé emelkedett. Egy nagyon markáns emelkedést figyelhetnek meg az adóbevételek tekintetében is, és ez a pénz nagyon sok dologra kell. Nagyon sok dologgal kell foglalkozniuk, nagyon sok kötelező, és önként vállalt feladata van az önkormányzatnak. Abból kigazdálkodni egy 5-10%-os összeget a teljes adóbevétel összegéhez képest, az nem kis feladat.

Szennyvíz telep, szennyvízhálózat: nagyon hosszú előkészítő munka után indult el ez a fejlesztés. Több település fejlesztését kormányzati szervek által összefogva indították el, a kezdésre, befejezésre közvetlen ráhatásuk nincs. Már a vége felé járnak ennek a fejlesztésnek, és az ahhoz kapcsolódó munkálatoknak. A szennyvízhálózat, amely meg lett tervezve, és amelyre fejlesztési forrásokat kapott a város, az megépült. Városi szinten azoknak az utcáknak a lakói körében, ahol megtörtént a fejlesztés van egy jogos felháborodás, hogy ott van az új vezeték, viszonylag régen bekerült a földbe, miért nem lehet rákötni. Azért nem lehet rákötni, mert a szennyvíztelepen a fejlesztésnek még meg kell valósulnia ahhoz, hogy az új építési csatornaszakaszok működni tudjanak. A szennyvíztelepen az a bővítés, és korszerűsítés, amit el kell végezni, még nem lett elvégezve, mert a kivitelező olyan állapotokkal és dolgokkal találkozott a kivitelezés során, amire elmondása szerint nem volt felkészülve. Ezen vitatkoznak most, hogy neki erre fel kellett volna-e készülni. Ez 30-40 millió forintos vita. A szennyvíz ülepítő nagy medencékben nem oda való dolgokat találtak, építési törmelékeket, és minden egyéb dolgot. Itt felvetődik a szennyvíztelepet üzemeltető cégnek is a felelőssége. Jelenleg egy vita időszak van, ami minden kivitelezésnél előfordulhat. Ennél a beruházásnál elmondhatják, a munka nagyobb része el lett végezve, a helyreállítási munkák is a legtöbb helyen megtörténtek, és a helyreállítás kapcsán szembesülhettek örömteli tényekkel is, hogy a Széchenyi utca útburkolata teljes hosszában és teljes szélességében megújulhatott. A Mester utca, Lorántffy utca, Jókai utca egy-egy szakasza megújulhatott, és sorolhatná még azokat az utcákat, ahol a város nem tudott volna saját forrásból ilyen mértékű útfelújítást megvalósítani. Ehhez a szennyvízhálózat fejlesztéséhez kapcsolódóan erre is volt lehetőség, hogy a csatornaszakaszok lefektetését követően a közutak teljes szélességben és hosszúságban felújításra kerüljenek. Ez sem volt egyszerű, és nem, volt teljesen természetes a kivitelezést végző cég számára, elég hosszas vita eredményével tudták elérni, hogy pl. a Széchenyi utcát, ami állami út, teljes egészében le kell aszfaltozni a kivitelezőnek. Elmondható, hosszú harcok

zajlanak a város legnagyobb beruházása kapcsán, ennél a fejlesztésnél beszéltek 2 milliárd forintos keretösszegekről. Ennek az összegnek a felhasználását követően még hasznosabb, és komfortosabb lesz a város, ami nem annyira látványos, de fontos.

Az úthálózat fejlesztéséről, közvilágításról szintén érdemes beszélni, mert mindig vannak problémák, amelyek egy részét meg tudják oldani, de maradnak előttük álló feladatok. Hajdúhadház utak tekintetében nem könnyű helyzetben áll. A bevételek nem elegendőek, egy hosszabb utcát sem tudnak megépíteni a teljes évi helyi adó bevételeükből, vagy maximum egyet tudnának. Az Arany János utcának a friss költségvetése alapján a vidi úttól a Földi utcáig 200 millió forintra lenne szükség. Itt körül lesz az ez évi adóbevétele a városnak, aminek ezer más helye van. Önerőből Hajdúhadház nem tudja felújítani útjait, és nem tud utakat építeni. Igényük van, és teljesen jogos az az igény, hogy a 21. században ne sáros utakon kelljen közlekedni, de jelenleg nem áll rendelkezésre olyan anyagi forrás, amiből le tudják aszfaltozni az utakat, vagy meg tudják azt oldani, hogy mindenütt legalább zúzott köves út legyen. Az elmúlt 10 évben a legtöbbet az útépitési források megszerzéséért mentek. A fő gond az, hogy a fejlesztések döntő többsége Magyarországon európai uniós forrásokból valósul meg. Amikor egy állam csatlakozik az unióhoz, a csatlakozást követő első években van arra lehetőség, hogy az infrastrukturális hiányosságokat orvosolják. Amikor 2010-ben a város vezetését átvették, annak az időszaknak az európai unióban Magyarország tekintetében, és Hajdúhadház tekintetében is vége volt. Voltak települések Magyarországon, akik tudtak élni a lehetőségekkel, és voltak olyan települések, akik nem tudtak élni a lehetőségekkel. Részletekbe nem kíván belemenni, akkor sem volt egyszerű, de a végeredmény tekintetében azt kell kijelenteni, hogy Hajdúhadház nem tudott élni akkor azokkal a lehetőségekkel. Jelenleg utak felújítására nincs az unió költségvetésében Magyarország tekintetében forrás elkülönítve. Aki akkor nem tudott élni a lehetőségekkel, annak más lehetőséget kell most keresnie. Hajdúhadház 2010 óta ezeket a más lehetőségeket keresi. Azt látják, ha a városban bárhol egy komolyabb fejlesztést megvalósítanak bármilyen program keretében, legjobb példa erre a vívóterem, és a közösségi épület, az odavezető utakat pályázati pénzből meg lehet építeni. Ez a létesítmény ahova került, ott felszámoltak egy mocsaras területet, ami illegális hulladéklerakó területként is működött sajnos, és sok probléma volt azon a környéken, és nem vezettek oda aszfaltozott utak. Mivel a fejlesztés ott valósult meg, az odavezető utakat pályázati forrásból meg lehetett építeni. Jelenleg erre van lehetőség, és semmi másra. A lakosok részéről is gyakran elhangzik, hogy miért nem építenek utat, miért kondiparkot építenek, miért skate parkot építenek, miért parkosítanak, miért szabadtéri színpadot építenek, vagy most az Othelló borházat a kertségben. Azért mert nem dönthetik el szabadon, hogy ha rendelkezésre állnak források, azt mire költik. Ha pl. kiadnak egy pályázatot, amiben turisztikai fejlesztésekre lehet benyújtani programtervezeteket, akkor hiába mondják, hogy mást szeretnének. Ez is nagyon fontos, mert látják, hogy a nagyobb hajdúhadházi rendezvények a rendezett közterületek, a rendezett állapotok a városban, jelenleg megtekinthető kiállítások, azok egyre több embert vonzanak. Egyre többen idejönnek, egyre több embernek megtetszik Hajdúhadház. Ezek közül van, aki ide költözik, aztán itt fizet adót, van aki a vállalkozását hozza ide. Minden hasznos, de tudják, jobb lenne, ha az utakat tudnák rendbe tenni Hajdúhadházon. Az életük nagyon szoros összefüggésbe van a Magyar Honvédséggel. Hajdúhadházon van a Magyar Honvédség egyik legnagyobb kiképző bázisa. Itt van a Liget területén, ami nem csak a Magyar Honvédség szempontjából jelentős katonai bázis, hanem mivel Magyarország a NATO-nak a fegyveres szövetségi rendszernek a tagja, ez a Magyar Honvédség mellett a NATO-nak is egy kiemelt támaszpontja. Nagyon komoly fejlesztések valósultak már meg az elmúlt években is. Ebből a hajdúhadházi emberek nem sokat látnak, most is 5-6 milliárd forint értékben vannak betervezve fejlesztések, amelyekre a források is megvannak. E haderő fejlesztés keretében modern repülők, helikopterek érkeztek Magyarországra, és nehéz páncélos járművek. Ide, Hajdúhadházra is meg van már, hogy milyen

új harcászati eszközöket fognak ideszállítani, és most annak lehetőségét keresik, hogy a környéken a szervízhálózat, esetleg alkatrészgyártás is hol tud megvalósulni. Az, hogy itt van a honvédség jelenleg 3-400 fő állandó dolgozóval, ami 1-2 éven belül a tervek szerint több, mint kettőezer főre emelkedik, ez igen komoly sokkoló hatással lehet a város életére is. Ez az utak szempontjából azért érdekes, mert a katonai támaszpontra a városon keresztül tudnak bejutni. A tavalyi évben több, mint 200 amerikai kontingens érkezett Hajdúhadházra, és ment át a településen. Jelentős a forgalom, az Arany János utca, a Földi János utca, a Hunyadi utca, Ligeti út, és a Kossuth utca az, amelyen közlekedik a Magyar Honvédség Hajdúhadházon nem kis gépekkel. Ezek az utak, ha az Arany János utcát tekintik, vagy akár Hunyadi utcát is, komoly felújításokon nem estek át az első aszfalttréteg leterítése óta sem. A honvédséggel évek óta közösen keresik a megoldást. 2014-ben nem véletlenül vették át a város saját tulajdonába. Akkor úgy tűnt, hogy lesznek rá források, amik mégsem lettek. Kisebb fejlesztéseket a Földi utcán, a belvárosi szakaszon az elmúlt években meg tudtak valósítani. Az Arany János utca, a Hunyadi utca, a Ligeti út esetében hosszú kilométerekről beszélnek, összességében 7-800 millió forint kellene ahhoz, hogy a felújítást meg tudják valósítani. Mindig célszerű a helyi adóbevételekhez viszonyítani. Ennek a három útnak a felújítása a város kb. 3 éves adóbevétele. Ezt nem tudják maguktól megoldani. Az Arany János utca első szakaszának felújítása - a belvárostól a Jókai utcáig - 40 millió forint állami támogatásból történik. Ez a város életében kisebb, de fontos dolog, mert ha megnézik jelenleg is minden település pályázik, és a környéken ott voltak az elsők között, aki pályázati forrást kapott, és ott voltak azok között a 2-3 település között, aki a megyében is a legtöbb pályázati forrást kapta út felújítására. A honvédséggel folytatva; a legutóbbi testületi ülésen meghozták azt a döntést, hogy a Ligeti utat, ami a város határától a laktanyáig vezet, vissza adják állami tulajdonba. A honvédség ezt tudná kezelni, és saját útként felújítani, ami nekik is jó lenne, a városnak is jó lenne, és akkor városnak is kevesebb út felújítására kellene koncentrálnia. A tárgyalások folynak, és bízik abban, hogy hamarosan el tudja mondani, hogy ezek az utak meg tudnak újulni, és abban is bízik, hogy a település érdekében belterületi utak tekintetében is komoly kormányzati segítséget kapnak. Nyilván azt is mérlegelni kell, ahogy egy városnak, úgy egy országnak is meg vannak a bevételei, de bíznak benne, hogy ezen a területen a problémák megoldódhatnak.

A közvilágítással kapcsolatosan el lehet mondani, hogy az Hajdúhadházon alapvetően jó. Lehet látni az utcákon, nem tökéletes, de minden évben tudnak új világítótesteket kihelyezni. Erre minden évben van lehetőségük, mióta az egész közvilágítás üzemeltetésének a rendszerét átalakították, és üzemeltető céget váltottak. Most vannak abban a helyzetben, hogy a közterületeken lévő lámpatestek, és világítótestek annyira elavultak, hogy meghibásodás esetén már csak máshol leselejtezett lámpákkal, és világító berendezésekkel lehet a hibát elhárítani, és a hiányosságot pótolni. Most úgy tűnik, a jövő a LED világításé, s ebbe az irányba lép Hajdúhadház is. Elindították a folyamatot, pályázati források felhasználásával a teljes város területén egy új közvilágítási hálózatot építhetnek ki. A tervező munka elkezdődött. Nem ugrottak bele az elmúlt években semmiféle átgondolatlan fejlesztésbe. Láttak rossz példákat az ország néhány településén, a korszerűsítés után rosszabbak lettek a látási viszonyok. Fontos, hogy csak hosszú, és átgondolt tervező munka után lehet egy ilyen fejlesztést elindítani. A főtérén már kicserélték LED-es világítótestekre, kandelláberekre a világítást. A Deák Ferenc utcán teljesen korszerű LED világítást építettek ki azért, hogy lássák, hogy ez a technológia, és egy nagy magyar gyártó cégnek a világítóteste hogyan működik. Jól működik, és mindenki megelégedetten megy végig esténként. Így bele mernek vágni abba, hogy a teljes város területén megvalósuljon a korszerűsítés.

Pihenőparkok, csillagterek felújítása, parkosítás: ebből az utóbbi években mindenki kivette a részét. Ez több szempontból is fontos. Felmerülhet, miért újítanak fel már megint valamilyen

parkot. De amikor azt látják, hogy ami megépült a közterületeken, azt mindet használják a hajdúhadházi emberek, és amikor nyári estéken végig mentek a hajdúhadházi utcákon, és látták, hogy a felújított csillagtereken kihelyezett padokon emberek ülnek, fiatalok, kevésbé fiatalok, kulturáltan beszélgetnek, amikor látják, hogy a skate parkot a fiatalok használják rendeltetésszerűen, nem tették tönkre, nincs randalírozás, amikor látják, hogy a lakosok birtokba veszik, használják, akkor értelmet nyertek azok a fejlesztési elképzelések, amelyek alapján elindult ezek megvalósítása. Van egy szép kis tavuk is, ami záportározó, amiben most már van egy csomó hal, ami köré padokat helyeztek ki, és látják, hogy sok hadházi embernek örömet okoz, emellett, hogy fontos szerepe van a csapadékvíz elvezetésében. Kijelentheti, hogy a döntéshozó kollegák közül mindenki partner lesz abban, hogy a záportározót újraépítve egy szabadidős fejlesztést fognak ott majd megvalósítani. Amikor látták azt, hogy kb. 70 millió forint fejlesztési lehetőségük lesz a belvízelvezető rendszer tekintetében, és pontosan tudták, 2-3 milliárd forint kellene Hajdúhadháznak, hogy a belvízelvezető rendszert a hiányzót megépítsék, a meglévőt korszerűsítsék, akkor furcsán néztek, hogy 70 millió forintból mit tud csinálni Hajdúhadház város Önkormányzata. Akkor már gondolkoztak azon, hogy a felszíni vizeket elvezetik, s akkor jött a gondolat egyrészt a források tekintetében a kényszer miatt, másrészt mert igyekeznek mindent alaposan átgondolni, próbáljanak meg létrehozni egy tavat ott, ahol évszázadokon keresztül tavak voltak. Ezeket a tavakat valamikor betemették építési törmelékkel, egyéb dolgokkal. Azt érezték mikroklíma, és egyéb dolgok tekintetében, hogy ez nem annyira volt egy jó dolog. Nyilván akkor is lehettek határozott elképzelések, hogy majd a feltöltött területen mi lesz, csak az elképzelésből nem lett semmi, elhanyagolt területek lettek. Most azt is látják, ha egy tó után a Szederjes területén akár több tavat alakítanak ki, vagy a város más területén, ahol mindig is tavak voltak, akkor ott sok szép és jó dolgot lehet még megvalósítani.

Életünk sarkalatos pontja napjaikban is a temető. A temetőre, ha ránéznek, és ránéznek a városra, akkor azt érezhetik, hogy nincs meg a harmónia, hiszen a város gyönyörűen fejlődik, és nem csak az önkormányzati fejlesztésekre gondol, hanem arra, hogy az elmúlt két évben annyi magáningatlan lakóház újult meg, mint talán a korábbi időszakokban soha. Bízik abban, hogy elindulnak az új építések is. Ha ez a világvárvány nincs, akkor hiszi azt, hogy Hajdúhadházon már több társasházat építenek, és magánszemélyek is többen belevágnak építkezésbe. Azt is látják, hogy néhányan ennek ellenére is belevágtak, és sok szép dolog el fog indulni a városban. A temetővel az a helyzet, hogy a Református Egyház tulajdona, és éveken keresztül nem találtak közös hangot senkivel. Az utóbbi években egyre inkább megtalálják a közös hangot oktatás területén, kultúra területén, egyéb területeken, és a temető kapcsán is megszületett a megállapodás a Hajdúhadházi Református Egyház és Hajdúhadház Város Önkormányzata között, ami arról szól, hogy a temető önkormányzati tulajdon lesz. Ha önkormányzati tulajdon lesz, akkor kormányzati forrásokat is tudnak kapni a temető működtetésére. Emellett azt kell látni, hogy egy 13 ezres város önkormányzataként sokkal több erőforrásuk és lehetőségük van temető üzemeltetésre kapott források nélkül is. Ezt megelőzően, hogy a megállapodás megszületett volna már el tudták azt érni, hogy pályázati forrásból kerítést építsenek a temető főrézsére. Ott a problémák egy részét az jelentette, hogy nem volt bekerítve a terület, szabadon átjárhatott mindenki. Megépült az új kerítés, megszületett a megállapodás, amit azonban a Tiszántúli Református Egyházkerület nem hagyott jóvá. Újabb tárgyalások indultak, újabb döntéseket hoztak meg, és e hét szombatján születik meg az egyházi döntés, ami után hiszi, hogy a hadházi emberek többségének elképzelése megvalósul, és egy szép felújított temetője lesz a városnak. A temetőben önkéntes akció is volt, mert tarthatatlan állapotok uralkodtak már a nyár végére. Hatóságokkal és mindenféle ellenőrzést, kényszerítő eszközt próbáltak megmozdítani, hogy a tulajdonost, és az üzemeltető céget próbálják rászorítani arra, hogy vitessék el a szemetet, vágják le a fűvet, szükség esetén javítsák az utakat. Beszéltek, hogy

nincs egy rendes mosdó, nincsenek karbantartott wc-k, és nagyon sok egyéb probléma van, és arról is beszéltek, hogy alapszinten sincs rendben tartva. Elindult egy folyamat, és hiszi akármi lesz, a hadházi emberek rendet fognak csinálni, mert az összefogásnak van egy olyan ereje, amit ha az ember megérez, és abban részt vesz, az jótékony hatással tud lenni akár a minden napokra, és a közös élet sok pontjára is. Abban is bízik, hogy jogilag tulajdonviszonyok tekintetében is napokon belül eljuthatnak abba az állapotba, amikor a temető újra önkormányzati tulajdon lesz, a helyi egyházközség is megkapja azt a segítséget az önkormányzattól cserébe, amellyel az életét könnyebben, gördülékenyebben tudja élni. Olyan megállapodást kötöttek első körben is, ami minden szereplőnek jó, hiszen mindenki partner volt a megállapodás létrejöttében. Bízik benne, tudnak haladni a megoldás felé.

Beszéltek arról, hogy Hajdúhadház másként is megtekinthető, mint ahogy korábban, és a turisztika, mint olyan jelenség kezdi bontogatni a szárnyait Hajdúhadházon is. Azt látták, hogy egy-egy nagyobb rendezvény – káposztás napok - alkalmával akár ezer szálláshelyet is tudnának abban az egy hétben kiadni érdeklődőknek. Kisebb rendezvények kapcsán is egyre gyakrabban szembesültek az igénnyel. Ott még nem tartanak, hogy panziókat, hoteleket kelljen építeni Hajdúhadházon. Már most látják azt, hogy azok a rendezvények események, és azok az állandó látványosságok, érdekességek, azok az értékek, amik Hajdúhadházon már most meg vannak, azt egyre többen meg akarják nézni. Egyre többen kíváncsiak a templomunkra, a Városházára, a pincében a néprajzi kiállításra, egyre többen kíváncsiak a megújult szőlőskertre. Bízik abban, hogy az Othello borházat nagyon sokan fogják látogatni, és ami Hajdúhadház számára óriási lehetőség, az az, hogy több ezer hektár erdő van határukban. Az elmúlt időben hozzá kezdtek ahhoz, hogy a meglévő turista utak mellett új útvonalat alakítanak ki. Debrecennel, Téglással, Bocskaikerttel és Újfahéróval elkezdődtek a tárgyalások, hogy egy nagy kerékpáros hálózatot tudjanak kiépíteni. Ennek nagyon sok szakasza már meg van, hiszen Tégláson, Hajdúhadházon és Bocskaikertben is épültek az elmúlt években új kerékpárutak, régi szakaszokat is felújítottak. Ilyen pályázatok kb. egy éven belül kiírásra kerülnek, kerékpárút kiépítésre, és kerékpárút hálózat kialakítására lesz lehetőség. Most azt látják, hogy a kerékpározás, a kerékpáros turizmus, az egyre népszerűbb, és a világjárványos helyzet is a kerékpározásra is, és a szabadidős tevékenységekre igen jótékony hatással volt. Erre biztosan lesznek fejlesztési források, amit ki kell használni. Azt kell látni, hogy vannak adottságaik, amikkel élni kell, és azt is látni kell, hogy egyre nagyobb az érdeklődés Hajdúhadház irányába. Az a kép, ami a városról régen élt az emberekben, az a kép már csak nagyon kicsit, foszlányokban van meg. Hajdúhadházra mindenki úgy tekint, ahogy szeretnék volna, a lehetőségek városára. Egyre többen eljönnek, és egyre többen fantáziát látnak abban, hogy akár Hajdúhadházon bármilyen fejlesztést megvalósítsanak.

Vannak saját termékeik, a Hadháztáji termékek, és önkormányzatként, bár azt továbbra sem hiszik, hogy az önkormányzatnak nagyon el kellene merülni a gazdálkodásban, és a gazdasági tevékenység folytatásában. Amikor azt látták, hogy ahhoz, hogy a Ligeten, vagy a város külső részén lehessen legeltetni, ahhoz az önkormányzatnak állatokat kell tartani, akkor állatokat vásároltak. Ezt felhasználva, és erre hivatkozva kérték azt, hogy a hadházi legelőn a hadházi emberek újra legeltessenek állatot. Már több az állatállomány, és amikor lehetőség nyílt arra, hogy egy juh- és kecske vágóhidat építsenek, ahhoz feldolgozó üzem is megvalósulhasson, nyitottak voltak erre a lehetőségre. Elkészítették a terveket, és most van egy üzemelő vágóhídja a városnak, és vigyáztak arra is, hogy olyan tevékenységet folytasson, amivel a vágóhíd másra negatív hatást ne gyakoroljon, ezért is lett juh- és kecskevágóhíd. A legelőn tartott rackákból nagyon jó kolbászok, és szalámik készülnek. Az út elején járnak, elkezdődött egy folyamat, kevéssel több, mint egy éve működik a vágóhíd, jelenleg veszteséges, mint minden induló vállalkozás. Erről is kell beszélniük. A vágóhíd mellett sikerült létrehozni egy hűtőházat is. Ez

is elkészült, lassan lehet kezdeni teljes kapacitással használni. Ezekről azt tudják mondani, hogy tudják, hogy nem oldja meg Hajdúhadháznak a jelenleg is meglévő gazdasági problémáit, nem ettől fog minden szebbre, és jobbra fordulni, de 2010-ben arra esküdtek fel, hogy a hajdúhadházi önkormányzat zászlós hajóként fogja mutatni az utat a gazdasági életben is, és egy vállalkozó önkormányzattá fogják változtatni a hajdúhadházi önkormányzatot. Ezt azóta is tartják, és hisznek abban, hogy ez az első hűtőház, és fog még épülni kettő-három, és fognak a gazdák is Hajdúhadházon hűtőházat építeni. A vágóhíd is a jelenlegi kapacitásával, jelenlegi lehetőségével egy nagy hosszú és virágzó fejlődési folyamatnak az első lépése, amivel meg tudják mutatni, hogy lehet ilyet csinálni. Megmutatták, hogy lehet úgy állatot tartani, megmutatták, hogy el lehet érni, hogy hogyan lehessen legeltetni a város legelőjén, és megmutatták azt, hogy lehet kolbászt készíteni racka juhokból is, és azt a kolbászt nagyon sokan megvásárolják, és szívesen fogyasztják. Ezek mind olyan tevékenységek, amelyekkel hiszi, hogy hitet adnak a hadházi embereknek, és irányt mutatnak, hogy hogyan lehetne a vállalkozóknak, gazdálkodóknak a saját dolgaikat tovább vinni.

Megköszönte mindenki figyelmét, kérte a jelenlévőket amennyiben kérdésük, meglátásuk van, azt tegyék meg, melyekre igyekeznek a választ vagy most megadni, vagy amennyiben olyan kérdés vetődik fel, amelyre most nem tudnak válaszolni, akkor azt írásban megteszik.

Molnár Istvánné – Jászai Mari utcai lakos – kérdése volt, a Bercsényi és a Jászai u. mikor lesz lekövezve, nagyon nagy a sár, nem tudnak közlekedni. Ötvennégy éve él ott, azóta ott semmi fejlesztést nem kaptak.

Csáfordi Dénes ismeri a problémát, a felvetést jogosnak tartotta. Az útfejlesztések kapcsán elmondta, hogy a főprobléma az, hogy idő, energia és pénz kérdése, hogy mit hogyan tudnak megvalósítani. Az alap elképzelésük az volt, hogy amikor a szennyvíz fejlesztés megvalósul, és le tudják zárni, azt követően fogják azokat az utcákat, amelyek jelenleg csak és kizárólag föld utak, megcsinálni, hogy zúzott köves stabilizálást kapjanak. A főgond, amit a szennyvíz beruházáshoz kapcsolódóan elmondott, hogy nem úgy kezdődött a szennyvíz beruházás, mint ahogyan tervezték. Igazság szerint ez év tavaszán helyel-közzel készen volt a hálózat kiépítése, és akkor le lehetett volna zárni az egész folyamatot, és az év folyamán már hozzá lehetett volna kezdeni az utcák rendbetételéhez, de mivel a szennyvíztelepnél megálltak a munkák, és ott vita bontakozott ki – erről is beszélt –, ezért nem tudják lezárni a szennyvíz hálózat fejlesztést sem. Azt kell látni, hogy az a szennyvízhálózat, amiket kiépítettek az egyes utcákban, az rendszeren fog e működni, és funkcionálni. Az akkor fog kiderülni, amikor majd rákötik a szennyvíztelepre, és megtörténnek az utcákban a szennyvízrákötések. Nem tartotta kizártnak, hogy az idei évben fognak a város területén ilyen fajta beavatkozásokat elvégezni. Azt nem tudja megígérni, hogy a Jászai és Bercsényi utca végén akár 1-2 hónapon belül zúzott kővel orvosolják a hiányosságokat. Azt tudja megígérni, hogy belátható időn belül, ahogy a szennyvíz beruházás lezárásra kerül, mert le kell zárni, a végtelenségig nem lehet húzni, ahogy ez megtörténik, utána Hajdúhadházon az összes olyan utcának a felújítását elindítják, ahol csak földút van. Ez már három éve tervben van, de ezt meg kell várni. Most ha nem fog esni az eső, azokat a munkálatokat, hogy járhatóak legyenek az utak meg fogják ejteni, de a teljes utcákat ebben az évben már biztos nem fogják tudni megcsinálni.

Molnár Istvánné – Jászai Mari utcai lakos – a választ elfogadta, jónak tartotta az utca javításra tett ígéretet.

Veres Gáborné a kerékpártárolókkal kapcsolatban érdeklődött. Miért kerültek megszüntetésre a Városháza, az üzletek előtt, valamint az orvosi rendelő előtt sincs kihelyezve.

Csáfordi Dénes a kerékpártárolók kihelyezése folyamatos a városban. Az elmúlt éveket nézve meglehetősen megnőtt a kerékpártárolók befogadóképessége. Bárhol újítanak fel egy területi szakaszt, vagy kis teret, ott mindenhol kerül ki kerékpártároló. Amikor megépült a kerékpárút új szakasza, ahhoz kapcsolódóan is több helyre kerültek kerékpártárolók. Arra a kérdésre reagálva, hogy a városháza előtt miért nincs kerékpártároló elmondta, az épület műemléképület. Ez az épület önmagában is egy nagyon szép régi épület, a város egyik legszebb épülete, és a református templom is. Nyilvánvaló, hogy a homlokzat elé nem célszerű kerékpártárolót rakni. Van egy olyan épületük, amit nem kellene tönkre tenni, és azzal, hogy egy gyalogos átkelőhely választja el a városházát egy viszonylag nagy kerékpártárolótól, szerinte ez nem egy olyan távolság, amit ne lehetne megtenni. A kerékpártárolók számát folyamatosan fogják növelni, de a városháza elé biztosan nem fognak tenni. Ideiglenesen azért volt ott, mert szennyvízvezetéket fektettek a kerékpártároló helyén, ami aztán visszakerült a helyére. Hosszú távú elképzelés az az, hogy ahol most a kerékpártárolók voltak, ott egy étteremnek, vendéglátó helye lenne, hiszen városháza pincéjében, ahol a kiállítás van, a kiállítással együtt egy étterem terve is elkészült, melyet pályázati lehetőség függvényében szeretnének megvalósítani. Ez egy hosszabb távú elképzelés. Azt mondhatják, hogy a város minden pontján látják, érzik, hogy mire van szükség – utak, szabadidős tevékenység, kukák, pihenőpadok, kerékpártárolók kihelyezése –, amiket lehetőségükhöz mérten igyekeznek pótolni. Azt látni lehet, hogy minden évben mindenből több van a városban. A boltoknak van az a sajátos kötelezettsége, hogy minden boltnak lenni kellene saját parkolójának. Korábban nem annyira figyeltek erre a működési engedélyek kiadásánál, és utólag aki már működési engedéllyel rendelkezik, az nem kötelezhető arra, hogy akár kerékpártárolókat, parkolókat alakítson ki. Ez az adott üzletnek is érdeke lenne. Van, aki erre figyel, van aki nem. Az orvosi rendelő bejáratánál nincs lehetőség kerékpártároló kihelyezésére, az balesetveszélyes lenne. Az udvarban van kerékpártároló, és a hátsó bejáraton is be lehet menni.

Pénzeli Sándorné – Béke utcai lakos – jelezte, hogy két napja a Béke utcán, és a játszótéren sem ég a villany, valamint hiányolta, hogy a Hajdúhadházi Lapokat nem kapják meg rendszerességgel.

Csáfordi Dénes a villannyal kapcsolatos bejelentést továbbítják az illetékesek felé. Sajnálatosnak tartotta, ha az újság nem ér oda, figyelni fognak a kézbesítésre. A jelzéseket fontosnak tartotta.

Tatai Tibor – Mester utcai lakos – a Mester utcával kapcsolatban – Széchenyi - Hunyadi u közötti szakasz – elmondta, ott nagyon sok városlakó közlekedik, de jó véleményt még nem hallott róla. Míg a korábbi aszfalt volt, sokkal másképp nézett ki az egész úttest. Kérdése volt, rajta kívül van-e másnak is véleménye erről?

Csáfordi Dénes a felvetésre elmondta, ott nem utat építettek, hanem a szennyvízcsatorna építés kapcsán a kivitelező elvégezte a helyreállítást. Lehet, hogy vannak apróbb bosszantó hibák. Utakat is valószínű, ha egy új burkolat elkészül, nem mindig sikerül úgy készíteni, hogy minimális hibák ne legyenek. Rossznak ezt az útszakaszt nem mondaná, azt kell látni, hogy a kivitelező úgy is helyre állíthatta volna ezt az utat, hogy ahova a csövet lefektette, csak oda rak új aszfaltot. Az, hogy az utat teljes szélességében leaszfaltozza igen komoly szervezőmunkával járt. Az a baj, hogy ezt követően elég nehéz számon kérni, hogy amit feltétlenül kötelessége sem lett volna, és mégis megcsinálta kérésükre, hogy az esetleg nem tökéletes. Nem azt mondja, hogy szíveségből aszfaltozták le, mert az sem állja meg a helyét, ez egy közös állapot, mert sokféleképpen helyre lehet állítani, a jogszabályt és a szerződést is sokféleképpen lehet

értelmezni. Esetükben mindenki igyekezett úgy értelmezni, hogy az egész útszakasz meg tudjon valósulni.

Tatai Tibor – Mester utcai lakos – az úttesten a felszíni vízzel van probléma, esős időben a fele szakaszon víz áll.

Csáfordi Dénes ezt megcsinálják. Ennél az útszakasznál elkészült egy komplex tervdokumentáció is, hogy mennyibe kerülne, ha a kivitelezéshez kapcsolódó helyreállítások elkészülnének, útszegéllyel, vízelvezetővel. Több cégtől is kértek árajánlatot, de olyan összegeket kaptak, amikre nincs lehetőségük. Ezért maradt az, hogy a kivitelezésre a szennyvízhálózat fektetését végző céggel igyekeztek úgy megállapodni, hogy a teljes útszakaszt aszfaltozza le. Nyilvánvaló van aki kritizálja, van aki örül neki, ez mindennel így van. Ez így maradt. Ez javítva nem lesz, akkor lesz javítva, ha az ivóvízvezeték beszakad, amit remélnek, hogy ezen a szakaszon már több nem lesz.

Más hozzászólás hiányában megköszönte a részvételt, az ülést bezárta.

A 11 órakor, a Bocskai István lovas szobránál megtartásra kerülő megemlékezésre invitálta a jelenlévőket.

k.m.f.


dr. Kiss Katalin
jegyző




Csáfordi Dénes
polgármester